

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA Târgul Inului Nr. 80

UNIBERATILE se primesc la administrația, Prețul după tarife și învoială.

Manuscrisele nu se înnapoiesc.

ABONAMENTUL

Pe an nr. 24 Cor. Pe o jum. de an 12 Pe trei luni 6 Pentru România și străinătate Pe an nr. 48 Cor. Pe o jum. de an 24

TELEFON Nr. 228.

De pe câmpul războiului european.

Luptele din nordul Monarhiei.

(Relații oficiale).

Se anunță oficial, că dela armatele generalilor Denki și Aussenberg până acum au fost 11.600 de prizonieri ruși și afară de aceea s'a somat să se facă încă alți 6000 de prizonieri.

În lupta de lângă localitatea Halywa — conform știrilor de până acum — s'au luat ca pradă de războiu 200 de tunuri, foarte mari cantități de muniții, patru automobile, și documentele aparținătoare comenziilor a corpului 10. de armată rusă între care se află multe documente secrete de mare valoare. Inimicul se retrage pe intraga linie, fiind urmărit cu energie de trupele noastre.

(Biroul de presă de pe lângă ministrul războiului).

Generalul Höfer despre luptele austro-ungare-ruse.

— 3 Septembrie n.

Generalul Höfer, locțiitorul șefului mareșalului stat major publică astăzi un comunicat oficial detaliat, prin care se arată, că bătăliile ce s'au iscat în urma ofensivelor noastre, nu au avut până acum o importanță decisivă.

Aripa noastră de apus a pătruns adânc pe teritoriul inamic, iar în Galiția ostică până acum — față de forțele covârșitoare ale inimicului — pas de pas am apărut — cu vitejia străveche a strămoșilor noștri — pământul patriei. În fața luptelor ce se vor desfășura putem privi cu cea mai mare încredere.

Raportul generalului Höfer în li-namentele generale ne schițează apoi evenimentele din săptămâna trecută. Ne descrie marea biruință a armatelor lui Aussenberg și Dankl și arată numărul mare de prizonieri precum și trofeele însemnate luate dela inamic.

Trece apoi la descrierea marelui bătălii din Galiția de est, în care trupele noastre s'au retras spre orașul nord dela Lemberg, fără ca inamicul să fi putut împiedeca aceste mișcări ale trupelor noastre.

Resumând cele spuse putem afirma, că până acum am avut înoceri cu 40 de unități de divizii de infanterie și 11 divizii de cavalerie inimice.

Un raport detaliat despre luptele din nordul Monarhiei.

Biroul de corespondență ungar comunică:

Luptele de pe teatrul nordic a războiului iscate în urma ofensivelor noastre până în momentul de față nu au avut importanță decisivă.

La 25 August armata lui Aussenberg a început a ataca forțele inimice ce veniau din direcția orașului Cholm spre sud, din ceea-apol s'a iscat bătălia dintre Zamosc — Krasnostaw.

La 29 August numeroase forțe de-ale noastre având în față forțe inimice inferioare au înaintat spre Czeznikij.

Când trupele de sub comanda arhiducelui Josif Ferdinand au sosit de necesară o intrare în acțiune, armata lui Aussenberg a început impresurarea inimicului. În decursul acestei operațiuni însă inimicul făcând sfurtări de a sparge linia de împurcare, linia noastră de bătăie s'a încovalat de la Lebuole la localitatea Tarnawatka.

În aceeași vreme trupele arhiducelui Josif Ferdinand au înaintat până la linia Tetayn — Rechale.

La 31 August trupele noastre din spre nord au făcut o cotitură spre localitatea Komarow, în urma căreia Rușii au început să se retragă spre Krylow și Krukiesow.

La 1 Septembrie armata lui Aussenberg a avut un succes definitiv. A ocupat înălțimile din sulul localității Tisowca. Arhiducele Carol Ferdinand a înaintat spre Sieto, făcând numeroși prizonieri, capturând mari cantități de muniții, precum și 200 de tunuri, în aceeași vreme armata lui Dankl înainta spre Lublin.

La 29 și la 30 August Rușii au început ofensiva cu forțe covârșitoare, în urma căreia trupele noastre s'au retras spre Lemberg și Nicolaïow.

Resumând se poate stabili că până acum am avut lupte cu 40 divizii inimice de infanterie și 11 de cavalerie. Jumătate din aceste forțe le-am respins cu mari pierderi.

Mari evenimente în pregătire.

(Relații oficiale). — Din cartierul de presă se comunică:

De pe câmpul de luptă din fața Lemberg-ului, unde se pregătesc mari evenimente, lipsesc știri. Serviciul de celeraj al Rușilor este rău, serviciul lor de spionaj este însă bun. Aviatorii lor zboară atât de departe în interior, încât pe mulți îi putem prăsa.

(Agenția teleg. ung.)

Lupta de lângă Cernăuți.

Numărul 188 al ziarului cernăuțean "Vieța Nouă" din 30 Aug. a publicat următoarea știre conzrată:

Trupele noastre, între cari și regimente cu flacăi de al noștri și toți bărbații milițieni (Landsturm) H-au dat Rușilor Dumirecă în 23 August pe teritoriul de lângă Bolan, Rarancea, Mahala, Toporout și Noua-Suliță o cumplită bătăie. Rușii erau în număr de 20.000, aproape de două ori mai numeroși decât al noștri, dar vrednicia și vitejia soldaților noștri a înfrânt numărul cel mare de Ruși, cari au pierdut 800 de prizoni, mai mulți ofițeri superiori, 500 de puști, 100.000 de gloanțe, patru mitralize, trei care de muniții și o mulțime de alte armamente.

Dacă între locuitorii din Rarancea nu s'ar fi găsit trădători ticăloși, de sigur că trupele noastre ar fi făcut prizonieri pe toți cei 20.000 de Ruși. Pe partea Rușilor sunt o mulțime de morți și răniți; acești din urmă au fost aduși în mare parte la Cernăuți.

Câteva zile încă după această strălucită biruință a Românilor noștri, trupele noastre aflau necontenit Ruși fugari ascunși prin păpușoate, unde frigeau cartofi și păpușoi. Entuziasmul populației din Cernăuți era de nedescris la vederea prizonierilor, mai ales că Cernăuțenii au privit de pe dealuri cu ochenele la această luptă de pe lăcina Bolanului și a Mahalalei. De Bolan se leagă și amintirea altei victorii românești, anume a lui Cost. Cantemir asupra regelui polon Ioan Sobieski, care a fost înfrânt pe același câmp, unde s'a dat și celelalte lupte între Ruși și trupele noastre.

Atacul flotei franceze din Adria.

VIENNA, 3 Septembrie (Telegramă oficială):

În dimineața zilei de 1 Sept. flota franceză mediterană, compusă din 16 unități mari (vase de războiu și crucișătoare pancerate) și din numeroase torpiloare și-a făcut apariția la orizont în mare departare de Bocha di Cattaro și a tras din tunuri de mare calibru 40 proiectile asupra vechilor întărituri de pe înălțimile dela Ostrup, fără ca să producă însă pagube. Dintre sentinelele acestor întărituri au fost răniți 3 soldați.

Flota franceză a trecut apoi spre nord-vest, apoi spre sud cu scopul vădit de-a părăsi marea adriatică.

Fără îndoială, că flota franceză s'a restrâns să facă în fața coaste-

lor noastre sudice numai o demonstrație, ceea-ce n'a avut însă nici un efect.

(Biroul de presă al prim-ministrului).

Din sudul Monarhiei.

Biroul de presă al prim-ministrului publică cu data de ieri următorul comunicat:

Cele trei brigăzi de munte de sub comanda generalului Pongrac au înaintat zilele trecute în Monte-

negru în contra corpului de armată dușman, care se afla pe înălțimile dela granița de lângă Bielica. Au respins după atacuri vitejești, cari au durat mai multe zile, pe dușmanul cu mult superior la număr, l-au capturat câteva tunuri de calibru mare și au scăpat prin atacuri îndrăznețe întăriturile dela granița, cari au ajuns prin Muntenegrini în strămtoare.

Atitudinea României neschimbată. Imprejurul Regelui.

București, 21 Aug. v.

Hotărârea comitetului consultativ al partidului conservator. — Liga culturală și atitudinea României.

Comitetul consultativ al partidului conservator a ținut ieri două ședințe, la care au asistat toți membrii comitetului, foștii miniștri, foștii președinți și vice-președinți ai camerelor.

După o desbatere amănunțită a situației, creată României de războiul actual, la care au luat parte d-nii Marghiloman, șeful partidului conservator, C. C. Arion, I. Lahovary, N. Filipescu, Greceanu, Deșliu și alții s'a dat publicității următorul comunicat:

„Comitetul consultativ al partidului conservator intrunindu-se, sub președinția d-lui Al. Marghiloman, a luat, în unanimitate, următoarea decizie:

Nici un fapt nou neproducându-se, care să justifice o schimbare în atitudinea României, astfel cum a fost fixată în consiliul de Coroană dela 21 Iulie, partidul conservator stăruie, fără șovăire, în această atitudine.

Față de această hotărâre și, fiindcă mai presus de orice alte considerațiuni sunt interesele țării, el sfătuiește pe membrii lui să păstreze o neapartinere desvârșită în aprecierea faptelor și în discutarea situațiilor.

În urma hotărârilor aduse în ultima ședință a comitetului central al Ligii culturale s'a adresat secțiunilor din provincie o circulară, în care se spune între altele:

„Comitetul central al Ligii pentru unitatea culturală a tuturor Românilor s'a întrunit în ziua de 1 August 1914 pentru a hotărâ asupra atitudinii ce Societatea noastră trebuie să ia față de evenimentele grave prin care trece România.

Comitetul și-a păstrat și cu această ocaziune unanimitatea în hotărârile sale, pe cari crede de a satorie să le aducă la cunoștința Secțiunilor Ligei, socotind că niciodată mai mult ca acum nu a fost nevoie de „unitate“ în sentimentele și acțiunea noastră.

Comitetul Central socotește că războiul care a izbucnit la hotarele noastre și care ne învăluie din toate părțile, este, prin numărul combatanților și puterea statelor cari au intrat în luptă, cea mai mare și cea mai înfloritoare deslănțuire de forțe destructive ce a trecut vreodată peste Europa.

Războiul nu are un caracter local, pentru regulara între două state a unor litigi de graniță; el are un caracter hotărât de războiu pentru supremația lumii, și va fi atât mai nemărginită și interesantă în joa mai considerabile.

Războiul de azi poate deveni pentru țara noastră o amenințare directă. Țara trebuie întărită, întărită prin disciplina fiecăruia, prin supunerea necondiționată către Cel care astăzi — prin voința taturor — conduce destinele țării.

Vom pierde altfel tot; vom pierde până și respectul de noi înșine de nu ne vom ști stăpâni și supune în momentele decisive prin care trecem.

Anarhia în ideal, deslănțuirea paștilor, nepartința de a ne supune ordinelor necesare, ne pot fi fatale.

Incertitudinea, voința de a ști cine va birui, astăzi, în momentele care cer energia, hotărârea, încrederea, slăbesc nu întindec rezistența.

Suntem convinși că în poporul nostru sunt izvoare nesecate de energie

Scrisori de pe malul Tisei.

Impresii de călătorie. Cartizități de războiului. Răniți dela Saba, Mort pentru patrie... Prizonieri sârbi dela Saba.

Sâmbătă 30 Aug. a. c.

Sunt oarele 5 1/2 m. în fața grădiniței de băne din gara Braşov mi-am mulțimesc mersul băștoare a călătorilor. Fiecare aşteaptă să treacă cât mai în grabă aceste momente chinătoare și să-și vadă odată viața cu ochii: să se vadă povinț... Da, să se vadă odată plecat și dorința fiececărui, pe urmă... când și cum va ajunge la destinație? Fără săm cu întârziere de 6-12 ori 24 ore, e irrelevant. Printru mulțimea celor cari aşteptam observ un grup mai compact de oameni. Mă apropiau de ei să stud ce limbă vorbesc. Erat italieni.

Curiozitatea mă determină să intru în vorbă cu unul din ei, care după aspect, părea a fi conducătorul grupului.

»De unde veniți, îl întreb eu?»

»Dela România și mergem venasă la Italia, îmi răspunde.

»Dar ce se pleacă acasă, — con-

»D'apoi die și la România să face

»mobilizație« și acolo vreau să fac bătăie și nu mai avem nici un câștig, de-aceia plecăm...

O îmbrăcătură puternică dela spate mă puse învoluntar deodată față în față cu vântul care de blăta, întrerupându-mi astfel în chipul cel mai arbitrar conversația ce începusem cu italianul meu. Cu biletul de călătorie în mână, cu legitimă în alta, trec pe peron. Aici un grup de porturi exotice îmi atrase îndată atenția. Întreb în dreapta, întreb în stânga, dcar voi afla pe cineva, care să-mi poată spune, cine și de unde sunt acești îndrăzneți murtori, cari și'n vremuri de acestea războinice au curajul să facă voiajuri? (Credeam vezi doamne, că au întreprins nește călătorii de plăcere). În fine aliu pe acela care mi-a putut satisface curiozitatea mea mereu crescândă! E portarul gării, care cu multă stabilitate, poate în vederea vre-unui bașci, mi-a spus că acei călători sunt germani și vin dela Ateppo.

Eram satisfăcut și acum nu-mi rămânea decât să le studiez mai de aproape îmbrăcămintea...

Întâmplarea a voit ca să ajung chiar și'n vorbă cu unul din ei. Să chinuia sărmanul să priceapă sau mai bine zis să descifreze tăinele unei ediții speciale de a lui »Brassói Hriap«. Lucru, care bineînțeles, în neînțelegerea limbii ungurești, nu-i succedea de loc.

Dar neamțul meu era curios de muma focului să știe ce victorii au re-purtat frații lui de sânge, acolo undeva departe...

Să uită în jurul lui, fluturând într-o mână foia amicită și deoare-ce eu eram cel mai aproape de el, să adresează mie.

La moment îi satisfac dorinței. După ce cu multă conștiințiozitate im-am așitat de rolul de tămael, ce im-am luat asupra-mi, e rândul meu să-l întreb câte ceva. Imi spune neamțul, că el nu sunt născuți în Germania, dar că părinții lor au emigrat înainte cu câteva decenii din Württemberg în Palestina aşezându-se mai cu seamă în jurul orașului Alppo ca fermieri, dar păstrându-și și pe mai departe cetățenia germană. Fîind decretată acum în Germania mobilizarea generală, ca lui germani, și-au ținut de datorință să asculte de glasul de chemare al patriei mume...

Glasul student al portarului: »Segesvár, Tóris, Budapest fel...«, ne silăște să ne despărțim, întrerupând astfel o conversație, care promitea a fi foarte interesantă.

Urc trenul, nzuindu-mă să câștig un locșor mai bun în vagonul înțesat de mulțimea călătorilor.

Această nizuință a mea însă, toc-mai din cauza mulțimei, celor ce călătoriau, mi-a rămas până la finea călătoriei, numai un »plum desiderium«.

După 26 de ore de călătorie chinuitoare ajung în Oradea-mare unde vrând nevrând din lipsă de legătură mai departe, a trebuit să cobor trenul. Pe peronul gării imi bat la ochi cocardele ce aproape fiecare domn sau damă le purta la piept, cari cocarde (vândute în favoarea răniților) spre deosebire de cele de la Braşov conțineau colorile noastre naționale.

Ca unul care nu-și credea ochilor stam și priveam pierdut la acele cocarde în cari străluciau așa de frumos colorile românești.

În Oradea, cuiul atâtor pașimi să se poarte cocarde și în colorii românești, n'as fi crezut să ajung să văd vreodată! Cum stam și priveam cu atât nesăț la acele cocarde, observ un teolog pe care-l cunoșteam.

»Ce-mi văd ochii frate, așa s'a schimbat aici în Oradea oamenii și dispoziția lor sufletească, îi zic eu arătând spre trecătorii, cari purtau cocarde și în colorile noastre.

»Asta nu-l nimic ce vezi aici dragul meu! Mergi în oraș acolo vei avea de ce te mira, imi răspunde colegul meu!

Ca omul curios să vadă ce n'a mai văzut, ba mai corect zis, ceea-ce nu trăgea nădejde să vadă, pornesc spre oraș. În vitrina celei mai mari prăvălii văd chipul Maj. Sale încadrat în colorile naționale: Maghiare-germane-române și austriace. Cățiva pași mai de-

parte, în vitrina altei prăvăli colorile maghiare și române fixate oruș în diagonal dealungul geamului. Ajung în zona cafenelelor. Pe pavilionalele de vară și pe terasele fiececărui cafenea, văd fixate grupuri de stegulețe. Dină năi unul din aceste grupuri nu s'apoa stegulețul nostru treileor. La o cafenea cânta muzica. S'a cântat »Him-nus«, »Wacht am Rhein« tot publicul s'a sculat în picioare, lucru cu care eram obișnuiți. Au început pe urmă lăntări să tragă »Deșteaptă-te Române« publicul întreg îi văd că s'au lărași în picioare...

Văzând și aceasta, nu mai știam ce să mai cred și mai cu seamă nu puteam să cred că mă afl în Oradea.

Imi părea că visez... abia mai târziu după ce m'am obișnuit cu aceste apariții extraordinare m'am conșinț că ceea-ce văd și aud nu e vis, ci realitate și atunci mi-am zis: »Da, aceste sunt curiozitățile războiului!«

A sosit primul transport cu răniți în Seghealin.

Sunt răniții dela Saba. Ei cu fost plasați pe la diferitele școli și e-dificii publice din oraș. Toți ostivenii cu mic cu mare alegă să-și vadă. Cel mai mulți dintre ei sunt ușor răniți așa că li-e permis chiar să înă în oraș la preumblare. Ori unde se ivesc sunt întâmpinați cu multă dragoste și

militară, de disciplină până la jertfă, de neînmuritur devotament. Avem în acest popor cea mai desăvârșită încredere.

Și Liga nu are de cât un cuvânt: Cu toții împrejurul Regelui, împrejurul Tromului, împrejurul celor cari poartă azi greaua răspundere a conducerii țării și cu Dumnezeu înainte!

Cor.

Un conflict turco-englez.

O telegramă din Constantinopol comunică următoarele:

Se știe că în urma unei dispozițiuni a comandamentului militar al Capitalei, toate vasele intrate în apele turcești, cum și legațiunile din Constantinopol nu se mai pot servi de instalațiunile de telegrafie fără fir de care dispun ele urmând să fie demontate.

Ambasada engleză refuzând să se conforme acestei dispozițiuni, astăzi a pătruns în localul ei un detașament de polițiști, care au demontat cu forța instalațiunea de telegrafie fără fir, ce funcționa la ambasadă.

În urma acestui fapt ambasadorul simțindu-se atins a trimis o notă marelui vizir, în care după ce protestează în mod energic contra violării localului ambasadei, cere completă satisfacțiune amenințând, că în caz contrar, va părăsi Constantinopolul.

Modul de procedare al poliției turcești, față de marea Britanie a produs mulțimi de comentări în cercurile diplomatice de aci.

Bulgarii față de agitațiile panslavistilor.

O telegramă din Sofia comunică următoarele:

Ziarul »Cambana« protestează contra continuilor invitați ale panslavistilor ruși, cari cer ca Bulgaria să vină în ajutorul Rusiei. Ziarul conchide că toate aceste cereri de ajutor n'ar putea să influențeze decât cel mult organele sârbești sau rusești din Bulgaria, dar că națiunea bulgară va păstra totdeauna sângele ei rece. Bulgaria nu poate avea atâta abnegație încât să-și sepe singură mormântul așa cum i-se cere continuu de proclamațiile rușilor.

Guvernul francez a părăsit Parisul.

Agencia telegrafică ungară comunică din Paris: Președintele republicii Poincaré a părăsit împreună cu membrii guvernului francez azi noapte Parisul plecând la Bordeaux.

Presa greacă și situațiunea din Balcani.

Ziarul guvernamental grec »Macedonia« ce apare la Salonic, ocupându-se de o eventuală generalizare a conflagrațiunii europene și în Balcani, scrie următoarele:

»Orizontul balcanic continuă încă să fie acoperit de nori.

Neînțelegerile dintre Grecia și Bulgaria, nelineștesc adânc lumea politică din Balcani.

Străduințele Turciei de a încheia o alianță militară cu Bulgaria, sunt bine cunoscute.

Privirile de cucerire ale Turciei, sunt de sigur îndreptate numai contra noastră.

Turcia, care vede bine prăpăția din fața ei, și în care va cădea imediat ce va turbura din nou pacea din Balcani, continuă să fie agresivă.

În ignoranța ei această țară, s'a aliat cu Bulgaria contra noastră, în speranța poate, că astfel ne va putea teroriza mai ușor.

Fără a ne teme cătuși de puțin, ținem să arătăm că Grecia, își urmează politica ei de pace și progres.

Bande de comitații în Serbia nouă.

Zarul guvernamental bulgar »Utro« publică un articol de reportaj, în care se arată că multe bande de comitații cuceră Macedonia sârbească, unde au și aruncat în aer un tren de marfă, cum și câteva poduri depe râul Vardar.

Comentând aceste atrocități din Serbia nouă, ziarul guvernamental bulgar arată că din informațiunile pozitive ce are, rezultă că ele sunt comise de dezertorii bulgari și turci din armata sârbească.

Celelalte ziare bulgare, care de asemenea înregistrează apariția bandelor de comitații în Macedonia, sunt unanime în a arăta că această provincie va deveni cât de curând, teatrul celei mai sângeroase revoluțiuni, din câte a cunoscut peninsula balcanică, vreodată.

ȘTIRI.

— 21 August v. 1914.

Transport de răniți la Orăștie. Din Orăștie primim o corespondență mai lungă, în care ni se spune că aci au început să sosesc oșterii și soldații răniți dela regimentul 64 de infanterie (curat rouănesc), cari au intrat în 26 August după amiază în luptă cu Rușii între Varșovia și Tarnopol (nordul Galiciei).

Data fiind cenzura severă, căreia este supus ziarul nostru, nu putem însă publica cele povestite corespondentului nostru de unul din oșterii răniți despre soarta primului batalion al regimentului 64, care a avut în decursul acestei lupte o ținută vrednică de admirație.

Petersburg — Petrograd. În urma unui uzac imperial numele orașului Petersburg s'a schimbat în Petrograd.

Știri din Blaj. Duminecă în 30 August au fost în rotoniți întru preoți, din partea Excelenței Sale primatei mitropolit următorii, Dr. Alexandru I. Borza, prof. gimn. Blaj; Nicolae Crețu, preot disponibil; Ioan Crișan, adm. par. în Cistelec; Leonte Oprea, adm. par. Hamba; Iosif Balintb, adm. par. în Șuțu; Leon Muntean, adm. par. în Copșa

Așa să vede că i-a fost scris sârmanului să moară departe de ai săi, de parte de țara lui. Ceh din Bohemia, a căzut rănit la antebraț în luptele din jurul Șabațului. Cu celelalte răniți a fost adus și el: Franz Frost la Seghedin, dar el a rămas pentru vece aici... a murit în 29 Aug. Pau înmormântat cu o pompă cu adevărat princiar... A fost erou și e primul mort pentru patrie, care va odihni de acum în Seghedin. I-se cuvenia o astfel de înmormântare...

Ca să vă mai povestesc de convolul trist al prizonierilor Sârbi, aduși de la Șabaț și pe care l'am văzut eri în curtea renumitei închisori »Csillagbörtön«. Mai bine de nu-l mai vedeam. Eram cel puțin cruțat de a vedea mizeria în toată nuditatea ei! Era un șireag constător cam din 2000 - 2500 de persoane, femei și bărbați. Infățisarea lor era grozavă. (Cu fețele trase ochii din cari se reoglădese mizeria erau adânc băgați în fundul orbitelor, pe jumătate goi, așteptau ca pe Mesia pe cel ce erau încredințați să le împartă mâncare.)

Am observat și vre o trei bărbați îmbrăcați în nește anterie negrii, păreau a fi preoți lor. Și aceștia în celelalte privințe ca înfățisare nu s'a deosebită într'un nimic de ceilalți tovarășii ai lor...

a-b.

mare; Septimiu Gărdus, adm. par. în Filea de jos; Ioan Spătaru, adm. par. în Ciucmandra.

Primiți la teologie în semin. central din Budapesta: Coriolan Suciu, iar pentru seminarul domestic: Aurel Pop, Liviu Ciungan, Alexandru Circa, Ioan Mărginean, Simeon Nicoară, Liviu Russu. Ioan Coleriu, Aloislu Simon, Pompiliu Simonetti, Ieronim Păstrav, Gregoriu Clortea, Nicolau Mărculeștu, Inocențiu Langa, Aurel Cozma, Liviu Cădăroaia, Sever Radeș. Victor Cojocariu, Vasiliu Vas.

»U-a.

Concertul din Biserica Neagră. Atragem din nou atențiunea asupra concertului de mare (Sâmbătă) seara, din Biserica Neagră a cărui venit curat este destinat pentru ajutorarea familiilor celor căzuți în război. Inceputul la orele 8 seara. Bilete se află la librăria Zeidner.

Bombardarea din aer a orașului Anvers. Asupra bombardării din aer a orașului Anvers (Antwerpen), a doua capitală a Belgiei, unde s'a refugiat regele belgian, după ocuparea Bruxellesi, corespondentul ziarului londonez »Daily Chronicle«, care se afla pe atunci acolo, dă următoarele amănunte:

E pentru întâia dată în istoria lumii, când un oraș mare e bombardat în întinericul nopții din ceriu. O puternică canoadă m'a trezit din somn pe la 1 oră după miezul nopții; îndată am zărit un balon Zeppelin pe la o înălțime de vre-o 700 de urme pe deasupra orașului. Ore întregi m'am plimbat pe străzile Anversului și am observat peste zece străzi atinse de bombe. După cum cred eu peste nouă sute de case au suferit stricăciuni, iar vre-o șaiszeci au fost distruse total. Numărul victimelor nu e cunoscut încă. Umblând prin oraș am dat peste mai multe cadavre. Pe o piață o singură casă numai, a rămas neatinse; jur împrejur o multime de oameni grozav mușiați. Insoțit de secretarul regelui. Bombele au fost destinate toatelor pentru edificii publice și mai ales pentru palatul regal.

Crucia roșie americană. Din Washington se telegrafiază că Crucea roșie americană a închiriat vaporul »Hamburg« al companiei Hamburg-America și l'a botezat cu numele Dovrossul. Acest vapor va pleca mâine în Anglia sub pavilion american având la bord 12 spitaturi de campanie. Echipajul american e destinat a strange pe răniți din câmpurile de bătălie europene fără deosebire de națiune. Ambasadorul Angliei a dat asigurarea că Anglia va recunoaște neutralitatea acestei misiuni.

În favorul »Crucii roșii (secția Brașov), va ținea d-l Dr. Artur Tshadi o prelegere Luni în 7 Septembrie la 8 oare seară în sala cea mare din »Casa Sfatului« despre »Boala infectioasă în armată, care este de însemnătate și pentru locuitorii Brașovului. Intrarea de persoană 1 cor.

Mulțumită publică. (Taxată.) La apelul dnei Contesă Mikes au binevoit a dona diferite obiecte de aur în schimb buletinelor de fer următorii: Dna vâd Ioan Fjora, dna Elena Csákány, dna Contesă I. Nemes, dna Contesa S. Nemes, dna Baranessá Huszár, dsoara Contesa Emma Mikes, dna Contesa T. Mikes, dna Contesa A. Mikes, dna Sofia Ajdukiewicz, doamna Kohn (Cernat) dl F. Einzig, dl P. Einzig, dl Domokos Booskor, dna Olga Bozin, dna Goldstein, dna L. Schiener, dl H. Iellinek, dna vâd. A. Dük, dna E. Solymossy, dna Fischer jun., dna Contesă Logothetti, dl Conte S. Mikes, dl Conte N. Mikes, dna G. Farkas, dl P. Petric, dl E. Schmidt, dl Iacob Herz, N. N. dsoarele M. și E. Csató, dl A. Köp, dl Dr. T. Gyárfás, dna G. Hirschorn, dna I. Dimb, dl conte A. Logothetti, dsoara M. Várd, dna I. Popp, dsoara E. Lermias, dna M. Nussbaum, dna E. Schneider, dna I. Bajkó, dl S. Szombath, dsoara E. Fekete, dna I. Beres, dsoara E. Csató, dl Zeidner, dna E. Szöcs, dna Irina Schwecht, dna R. Töpfner, dna C. Pál, dna vâd. Aug. Köpfler de Zárand, dna A. Ambrus, dna B. Hornung, dsoara El. Vágó, dna Lklody, dl I. Virág, dna Dr. Kenyeres, dsoara M. Dossa, dsoara Olga M. Matyás, Dsoarele G. și M. Engelmann; N. N. 3 obiecte; dna V. Platz; dna M. Kovács; dsoara E. Moór 7 obiecte; dsoara M. Gency; dna Laczkovits; dna L. Róssy; dsoara Emilia Kamjó; dna I. Grothinger; N. N. dna Gáál; dna M. Vegh; dsoara H. Schiff; dna I. d-na Trsztyansky 20 de cor. Dsoara Gr. Horváth; Dna Elsa Miss; dna Riemer, D-l M. Ongyert; Dna Matilda Schuller; dna Hanni Korb; dna A. Fodor; dna Olga Thavon; dna E. Krauter; dna G. Klees; dna A. Pasch; N. N.; dna Gr. Schun; W. M. Dsoara Anna Török; dl Heckert (3 obiecte). N. N. N. N. dna I. Fischer. Dl Schmidt, dna Tr. Bahmüller; dna M. Ruby; dna H. Schönauer; Dsoarele O. și I. Zakariás; Dna Dr. K. Kiss.

Dealtcum nici Rușii — continuă personajul suedez — nu speră, ca să ajungă la ceva rezultat pe teritor străin. E cunoscută formula de clauzulă, cu care țara și-a încheiat proclamația: Nu vom încheia pacea, până când un picior de dușman numai, se va mai afla pe pământul Rusiei.

Încât despre Franța, — spune acelaș personaj — am trăit peste douăzeci de ani în Paris și pot zice, că cunosc modul de a se cugeta al francezilor. Firește ei nu cred într'o înfrângere a Franței din partea Germanilor, cum s'a întâmplat aceasta la 1870.

Cu toate aceste ei sunt conștii de puterea formidabilă, care le stă în față. Nimeni nu mai e azi așa de naiv, ca să creadă, că se poate intra așa ușor în Berlin. În cel mai bun caz ei se pot aștepta la o victorie, însă aceasta vor trebui să o cumpere cu mult sânge. Ei știu bine, că sunt de întărite Alsatia și Lorena și cât timp și câte jertfe costă un galop victorios peste aceste două provincii.

La ipoteza a doua, învingerea Franței, natural, că nu se gândesc prea bucuros Francezii. Dar dacă aceasta s'ar întâmpla, atunci de sine înțeles, că se va scurta cât mai mult durata războiului.

Pentru că dacă Francezii ar fi bătuți crâncen și pe mai multe rânduri, ei ar încheia bucuros pace și ar abzie pentru totdesuna de Alsatia și Lorena, ba în schimbul păcii ei ar ceda bucuros Germaniei vre-o colonie franceză, — ca d. e. Kongo, Madagascar — dacă li s'ar lăsa neatinsse hotarele din Europa și Africa de Nord.

Dacă însă Germanii ar pretinde ținutul Champagne, sau ar croi Francezilor condiții, cari să-i desonoreze, atunci de sigur, că războiul nu se va sfârși nici chiar prin ocuparea Parisului.

Toate aceste obiecte Dna Contesă Mikes le'a și expediat deja la Budapesta.

Atragem atențiunea asupra inseratului »Inelele de fier«.

Odăi mobilate și intertenție. În Cluj Str. lokal Nr. 11 etajul I se găsec de închiriat odăi mobilate și cost întreg pe lângă cele mai favorabile condițiuni. Odăile sunt luminoase, sănătoase și se află în apropierea universității, bibliotecii și a pieței.

Avis tinerimei noastre universitare. 3-x.

Diverse.

— Cât va ținea războiul. —

(Dăm aprecierile de mai jos cu observarea — pentru cenzura, — că ele au fost produse și de mai multe ziare ungurești).

Marele ziar din Londra, »Standard«, făcând diagnosticul marelui război actual face unele profeții despre timpul, cât va dura acesta ajungând la concluzia, că războiul european va fi de o scurtă durată. Mondialul Standard zice între a'tele:

Războaiele moderne iau chipul unor adevărate războaie a națiunilor și ele nu se pot prelungi la înfinit după cum se întâmpla aceasta în vremurile vechi, când oșterile combatante erau mici în proporție cu cele de acum. În vremurile de acum încă dela începutul războiului se iau în combinație toate surzele de luptători și material de război, astfel, că în cazul unei înfrângeri mai pronunțate forțele pierdute nu mai au cu ce să fie suplinite. Strategia modernă e astfel reorganizată, pentru ca să poată presta cât mai curând între combatanți un rezultat decisiv într'o parte s'au înfrânt. Astfel și războiul actual în care se întrebunțează mijloace de combatere din cele mai perfecționate e destul ca să mai dureze câteva luni numai pentru ca să stoarcă puterilor combatante orice ce forțe de susținere și pe mai departe... Astfel, că e impiesibil, ca să ne gândim la o durată de ani întregi a acestui război.

Față de aceste afirmații ale ziarului »Standard«, care se mărginește la teoriile generale, neluând în combinație pe vre-una sau alta din marile puteri combatante, ziarul suedez »Svenska Dagbladet« are cu totul alte păreri. Acest ziar publică o convorbire, pe care un corespondent al său a avut-o cu un membru marcant al coloniei suedeze din Petersburg. Svedezul spune: Opinia publică din Rusia e informată, că războiul actual va ținea cel puțin doi-trei ani. Această părere generală e motivată prin faptul, că Rusia dispune de uriașe forțe suplitorii de toată categoria și că pierderi în unele puncte ale uriașului imperiu nici n'ar fi arăt de adânc simțite în urma vas-tății sale. Astfel, că dușmanul nici în cazul acesta n'ar ajunge la un rezultat decisiv. Liniă de concentrare a forțelor rusești străbate atât de adânc în inima imperiului încât trebuie mult timp până când se va ajunge la o cucerire hotărâtoare...

Dealtcum nici Rușii — continuă personajul suedez — nu speră, ca să ajungă la ceva rezultat pe teritor străin. E cunoscută formula de clauzulă, cu care țara și-a încheiat proclamația: Nu vom încheia pacea, până când un picior de dușman numai, se va mai afla pe pământul Rusiei.

Încât despre Franța, — spune acelaș personaj — am trăit peste douăzeci de ani în Paris și pot zice, că cunosc modul de a se cugeta al francezilor. Firește ei nu cred într'o înfrângere a Franței din partea Germanilor, cum s'a întâmplat aceasta la 1870.

Cu toate aceste ei sunt conștii de puterea formidabilă, care le stă în față. Nimeni nu mai e azi așa de naiv, ca să creadă, că se poate intra așa ușor în Berlin. În cel mai bun caz ei se pot aștepta la o victorie, însă aceasta vor trebui să o cumpere cu mult sânge. Ei știu bine, că sunt de întărite Alsatia și Lorena și cât timp și câte jertfe costă un galop victorios peste aceste două provincii.

La ipoteza a doua, învingerea Franței, natural, că nu se gândesc prea bucuros Francezii. Dar dacă aceasta s'ar întâmpla, atunci de sine înțeles, că se va scurta cât mai mult durata războiului.

Pentru că dacă Francezii ar fi bătuți crâncen și pe mai multe rânduri, ei ar încheia bucuros pace și ar abzie pentru totdesuna de Alsatia și Lorena, ba în schimbul păcii ei ar ceda bucuros Germaniei vre-o colonie franceză, — ca d. e. Kongo, Madagascar — dacă li s'ar lăsa neatinsse hotarele din Europa și Africa de Nord.

Dacă însă Germanii ar pretinde ținutul Champagne, sau ar croi Francezilor condiții, cari să-i desonoreze, atunci de sigur, că războiul nu se va sfârși nici chiar prin ocuparea Parisului.

Ultime știri și telegrame.

Lupta dela Lemberg.

Budapesta 4 Sept. (Telegramă cenzurată a agenției telegr. ung):

Lupta din fața Lembergului a intrat în o nouă fază, întrucât rezervele noastre au fost dirijate spre înfățișarea liniilor noastre, încă destul de puternice. Trupele noastre de acolo nu s'au restrâns însă numai la defensivă, ci i-și apăară pozițiile prin necontenite atacuri ofensive. Dușmanul, care suferise deja prin invaziunea forțată perderi colosale, a fost prin aceasta în mod însemnat slăbit și a pierdut mult din puterea sa ofensivă.

Victoria generalului Auffenberg a fost reputată între cele mai dificile împrejurări de teren, în timp ce dușmanul prin neîntrerupt întăriri din direcția Cholm-Wladimir-Wolynskj. La această victorie a contribuit în mod esențial înaintarea curajoasă a arhiducelui Iosef Ferdinand, care a hotărât victoria prin lupta dela Rahanic.

Sub Lemberg s'a efectuit retragerea trupelor noastre pe linia Lemberg-Mikolajow (la 30 chilom. spre sud de Lemberg) în fața unui dușman de cinciori mai superior ca număr.

Retragerea peste râul Nistru este neverosimilă, știut fiind că armata lui Auffenberg este absolut capabilă de acțiune și a cărei acțiune puternică se va simți în curând.

Budapesta, 4 Sept. (Telegr. broul ung. de coresp.):

Rapoarte noul din cartierul presel prezintă situațiunea absolut favorabilă. Importanța victoriei lui Auffenberg crește neîntrerupt. Auffenberg a făcut 30.000 prizonieri.

De altă parte se comunică, că armata rusească a suferit la aripa dreaptă eșecuri și că numai centrul rusesc este intact. Eventuala ocupare a Lembergului de către centrul rusesc apare ca o lovitură în apă. Dacă aceasta ar însemna un pericol serios, conducerea armatei noastre ar retrage armata lui Auffenberg. Auffenberg își va păstra prin urmare poziția sa puternică. Faptul acesta constituie un pericol constant pentru centrul rusesc, dacă acesta ar risca prea mult.

În vest se înmulțește din ce în ce armata germană și cea austro-ungară, pentru a începe înaintarea în contra capitalelor rusești, cari nu țar în deajuns apărate.

Berlin, 4 Sept. »Berliner Lokalanzeiger« stabilește, că împăratul Germaniei n'ar fi călcat nici când teritoriul francez, dacă marea stat major german ar fi ținut cont și numai de posibilitatea, că trupele germane ar putea fi respinse la granița franceză.

Antwerpen, 4 Sept. Un balon Zeppelin a aruncat din nou bombe asupra orașului. Zece edificii au suferit stricăciuni.

LONDRA, 4 Sept. — Un vas englez s'a lovit de o mină și s'a scufundat. Șeaze marinari s-au înecat.

DURAZZO, 4 Sept. — Prințul de Wied a plecat la Veneția.

ROTTERDAM, 4 Sept. — Regele Belgiei, care a condus însuși luptele dela Mecheln, a fost rănit ușor la mâna stângă.

Berlin 4 Sept. Marele cartier general german anunță: Cetățile de graniță Hirson, Ayvelles, Conde, La Fere și Laon au fost luate fără lupte. Prin ocuparea acestora se află în mâinile noastre toate cetățile din nordul Franței, afară de Maubeuge.

În contra Reims-lui s'a inițiat atacul.

Cavaleria armatei generalului Kluck a ajuns în recunoaștere până la Paris. Armata franceză e în retragere. În Lorena franceză continuă luptele în contra pozițiilor franceze întărite.

Proprietari: Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea.

Inelele de fier

le puteți purta zilnic numai astfel dacă veți împledeca ruginirea lor prin căptușirea lor cu aur și argint. Aceste lucrări se execută prompt și ieftin numai la firma

Eduard Binder, 2-3. Jurgergiu, Str. Vămii 13.